

Соціокультурний аспект лінгвістичних досліджень Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (доктор філософії)</i>
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Філологія
Статус дисципліни	вибіркова
Форма навчання	денна
Рік підготовки, семестр	2 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЕКТС / 120 годин (54 аудиторних годин, з них 40 – індивідуальні заняття, 66 годин СРС)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік / модульна контрольна робота
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	англійська, українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	д. філол. н., проф. каф. ТППАМ, Тараненко Лариса Іванівна, e-mail: larysataranenko@gmail.com
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/MzY0ODkyNTk3NTE3?cjc=ssgltrg

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою освітнього компонента є формування в аспірантів фахових *компетентностей* розв'язувати практичні проблеми, пов'язані з визначенням природи соціокультурних явищ і процесів; провідних факторів, які здійснюють вплив на соціокультурну диференціацію мови й мовлення; соціокультурної варіативності взаємодії вербальних і невербальних засобів у сучасному англійському мовленні на основі новітнього наукового міждисциплінарного знання з соціолінгвістики.

Предмет вивчення освітнього компонента становлять: теоретико-методологічні основи соціокультурних досліджень; аналіз соціокультурних особливостей різних типів і видів дискурсів; детермінованість функціонування мови соціокультурними чинниками; сучасні тенденції і процеси англійської мови та такі соціокультурні чинники, як національна й соціальна ідентичність учасників комунікації, характер їхніх стосунків, стать, сфера зайнятості, національно-культурна специфіка комунікативної ситуації тощо, які спричинюють її варіативність.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення кредитного модуля «Соціокультурний аспект лінгвістичних досліджень» здобувачі зможуть:

1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових теоретичних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інновацій (ПРН 1).

2. Планувати й виконувати теоретичні та/або експериментальні дослідження з філології та дотичних міждисциплінарних напрямів із використанням фахових інструментів, методів та підходів, критично аналізувати результати власних досліджень і здобутки інших науковців у контексті всього комплексу сучасних знань (ПРН 3).

3. Використовувати методологічний інструментарій різних галузей знань для реалізації завдань інноваційних міждисциплінарних досліджень (ПРН 9).

4. Здійснювати оцінку результатів пізнавальної науково-професійної діяльності та її регулювання, будувати і втілювати ефективні стратегії дослідницького саморозвитку та професійного самовдосконалення (ПРН 6).

5. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі (ПРН 7).

6. Розробляти структурно-смысловий алгоритм для проведення наукового дослідження та реалізації поставлених завдань (ПРН 8).

7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, літературознавстві, перекладознавстві (ПРН 9).

8. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого, літературного та перекладознавчого матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН 11).

9. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного, літературного чи перекладознавчого матеріалу (ПРН 14).

10. Аналізувати лінгвокогнітивні процеси для забезпечення мети інноваційного наукового пошуку (ПРН 18).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Передумовами для вивчення дисципліни «Соціокультурний аспект лінгвістичних досліджень» є володіння англійською мовою на рівні C1, успішне засвоєння навчальних дисциплін «Філософські засади наукової діяльності», «лінгвістичні й перекладознавчі студії, історія і сучасність», «Методологія та організація філологічних досліджень», «Наукова комунікація державною мовою», «Наукова комунікація першою іноземною мовою», «Академічне письмо першою іноземною мовою», «Наукова комунікація другою іноземною мовою» та «Сучасна транслатологія». Передбачається, що знання і здатності, отримані здобувачем під час кредитного модуля «Соціокультурний аспект лінгвістичних досліджень», є важливою передумовою для опанування вибірових освітніх компонентів із Ф-каталогу на 2 курсі аспірантури.

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Всього		Розподіл навчального часу та видами занять				Контрольні заходи	
	кредитів	годин	лекційні	практичні	індивідуальні	СРС	МКР	Семестрова атестація
Денна	4	120	-	14	40	66	1	Залік

Тематичний план освітнього компонента

Розділ I. Концептуальні основи соціокультурного підходу до сучасних лінгвістичних досліджень.

Тема 1.1. Історія формування соціокультурного підходу до лінгвістичних досліджень та сучасний стан.

Тема 1.2. Методи соціолінгвістичних досліджень. Соціолінгвістичне вивчення мови у синхронії й діахронії. Макро- та мікросоціолінгвістика.

Тема 1.3. Соціальна диференціація мови. Проблема соціолінгвістичної типології. Мовна політика.

Тема 1.4. Диглосія, двомовність, полінгвізм. Мовні контакти. Інтерференція

Тема 1.5. Соціолект. Арго. Жаргон. Сленг. Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення.

Розділ II. Соціокультурна варіативність вербальних, невербальних і паравербальних засобів у різних типах і видах дискурсів.

Тема 2.1. Соціокультурні особливості різних типів і видів дискурсів.

Тема 2.2. Розгляд сучасних тенденцій і процесів в англійській мові у площині соціокультурних чинників, які спричиняють її варіативність.

Тема 2.3. Вплив національної й соціальної ідентичності учасників комунікації, характеру їхніх стосунків, статі, сфери зайнятості, національно-культурної специфіки комунікативної ситуації тощо на смисл повідомлення.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П., Сухомлинов О. *Соціолінгвістика*: навчальний посібник. Донецьк: ТОВ "Юго-Восток Лтд", 2007. 360 с.

2. Trudgill P. *Sociolinguistics: An introduction to language and society*. London: Penguin, 2000. 222 p.

Допоміжна література:

3. Бацевич Ф. С. *Основи комунікативної девіатології*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 236 с.

4. Мельничук О. С. Мова як суспільне явище і як предмет сучасного мовознавства. *Мовознавство*. 1997. № 2-3. С. 3–19

5. Селіванова О. *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К, 2006.

6. Chambers J. K. *Sociolinguistic Theory: Linguistic Variation and Its Social Significance*. Malden: Wiley Blackwell, 2009. 332 p.

7. Wardhaugh R. *An Introduction to Sociolinguistics*. 2006. URL: http://home.lu.lv/~pva/Sociolingvistika/1006648_82038_wardhaugh_r_an_introduction_to_sociolinguistics.pdf

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови, в електронному кампусі та у Google Classroom.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус кредитного модуля «Соціокультурний аспект лінгвістичних досліджень» розроблений на основі принципу системності та послідовності, який пов'язаний як з організацією процесу опанування навчального матеріалу, так і з системою дій здобувачів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих до європейського та світового науково-освітнього простору фахівців ступеня доктора філософії з філології, здатних до самостійної науково-дослідної, науково-інноваційної, організаційно-управлінської, перекладацької та педагогічної діяльності в галузі гуманітарних наук. Зазначена стратегія передбачає вибір відповідних методів і форм навчання з урахуванням особистісно-орієнтованого та антропоцентричного підходів, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його автономності.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такій послідовності

здобувачі вищої освіти можуть отримати професійні знання, необхідні для кожного етапу здійснення науково-дослідної (пошук, систематизація і критичний аналіз інформації) та перекладацької (перед- і постперекладацький аналіз, перекладацькі прийоми й техніки) діяльності.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача й здобувачів з метою ефективного засвоєння навчального матеріалу та формування відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються такі методи: 1. Проблемно-пошуковий метод. 2. Інтерактивні методи (дискусії, мозковий штурм, метод проєктів), 3. Дослідницький метод. 4. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. 5. Самостійна робота.

Усі методи і форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність здобувачів, їхню активність на заняттях, самостійність, креативність, що є визначальними факторами мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення кредитного модуля «Соціокультурний аспект лінгвістичних досліджень».

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Аудиторні години (за РНП)
1	<p>Розділ I. Концептуальні основи соціокультурного підходу до сучасних лінгвістичних досліджень.</p> <p>Тема 1.1. Історія формування соціокультурного підходу до лінгвістичних досліджень та сучасний стан.</p> <p>Практичне заняття 1. Історія формування соціокультурного підходу до лінгвістичних досліджень та сучасний стан [1, с. 5-32; 2, с. 1-15; 5, 568-569; 4, с. 3-15].</p> <p>СРС: Представники соціокультурного підходу в лінгвістичних дослідженнях [3, с. 568-569].</p>	2
1	<p>Тема 1.1. Історія формування соціокультурного підходу до лінгвістичних досліджень та сучасний стан.</p> <p>Індивідуальне заняття 1. Визначення соціокультурного підходу, виклад сутності основних концепцій соціокультурного розвитку мови й мовлення [1, с. 5-32; 2, с. 1-15; 5, 568-569; 4, с. 3-15].</p> <p>СРС: Представники соціокультурного підходу в лінгвістичних дослідженнях в Україні [3, с. 568-569].</p>	
2	<p>Тема 1.1. Історія формування соціокультурного підходу до лінгвістичних досліджень та сучасний стан.</p> <p>Практичне заняття 2. Огляд історії, сучасного стану і перспектив соціокультурних досліджень в лінгвістиці. [1, с. 239-267; 5, с. 568-569].</p> <p>СРС: Історія соціокультурних досліджень [1, с. 101-114; 5, с. 568-569].</p>	2
3	<p>Тема 1.1. Історія формування соціокультурного підходу до лінгвістичних досліджень та сучасний стан.</p> <p>Індивідуальне заняття 2. Основні поняття соціокультурного підходу до лінгвістичних досліджень [1, с. 32-48; 5, с. 568-569].</p> <p>СРС: Історія соціокультурних досліджень [1, с. 32-48; 5, с. 568-569].</p>	2
3	<p>Тема 1.2. Методи соціолінгвістичних досліджень. Соціолінгвістичне вивчення мови у синхронії й діяхронії. Макро- та мікросоціолінгвістика.</p> <p>Індивідуальне заняття 3. Методи соціолінгвістичних досліджень. Макросоціолінгвістика [1, с. 246-268-327].</p> <p>СРС: Соціолінгвістичне вивчення мови у синхронії й діяхронії [1, с. 251-275].</p>	
4	<p>Практичне заняття 3 Добір інформантів, спостереження, інтерв'ю, анкетування, тестування [1, с. 251-275].</p> <p>СРС: Мікросоціолінгвістика [1, с. 264-268].</p>	2

5	<p>Тема 1.3. Соціальна диференціація мови. Проблема соціолінгвістичної типології. Мовна політика.</p> <p>Практичне заняття 4. Характеристика специфіки сучасної соціальної диференціації мови [1, с. 174-233; 2, с. 192-209].</p> <p>СРС: Мовна ситуація [1, с. 249-253].</p>	2
5	<p>Тема 1.3. Соціальна диференціація мови. Проблема соціолінгвістичної типології. Мовна політика.</p> <p>Індивідуальне заняття 4. Соціолінгвістична типологія. Мовна політика [1, с. 174-233; 2, с. 192-209].</p> <p>СРС: Мовна ситуація [1, с. 249-253].</p>	
6	<p>Тема 1.3. Соціальна диференціація мови. Проблема соціолінгвістичної типології. Мовна політика.</p> <p>Індивідуальне заняття 5. Соціолінгвістична типологія [1, с. 71-100].</p> <p>СРС: Мовна політика [2, с. 226-240].</p>	2
7	<p>Тема 1.4. Диглосія, двомовність, полілінгвізм. Мовні контакти. Інтерференція.</p> <p>Індивідуальне заняття 6. Характеристика актів і процесів перемикавання кодів (Code switching): диглосія, двомовність. [1, с. 55-59; 2, с. 147-150, 154-190].</p> <p>СРС: Полілінгвізм [1, с. 27-32].</p>	2
7	<p>Тема 1.4. Диглосія, двомовність, полілінгвізм. Мовні контакти. Інтерференція.</p> <p>Індивідуальне заняття 7. Інтерференція [1, с. 32-36; 5, с. 568].</p> <p>СРС: Мовні контакти [1, с. 19-39].</p>	
8	<p>Тема 1.5. Соціолект. Арго. Жаргон. Сленг. Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення.</p> <p>Індивідуальне заняття 8. Соціолект. [1, с. 48-52; 2, с. 137-146; 5, с. 568].</p> <p>СРС: Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення Бритнації [1, с. 48-52; 5, с. 568].</p>	2
9	<p>Тема 1.5. Соціолект. Арго. Жаргон. Сленг. Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення.</p> <p>Практичне заняття 5. Арго. Жаргон. [1, с. 48-52; 2, с. 137-146; 5, с. 568].</p> <p>СРС: Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення США [1, с. 48-52; 5, с. 568].</p>	2
9	<p>Тема 1.5. Соціолект. Арго. Жаргон. Сленг. Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення.</p> <p>Індивідуальне заняття 9. Комунікативна компетенція носія мови [1, с. 67-70; 2, с. 124-136, 272-281; 5, с. 568].</p> <p>СРС: Сленг. [1, с. 48-52; 5, с. 568].</p>	
10	<p>Тема 1.5. Соціолект. Арго. Жаргон. Сленг. Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення.</p> <p>Індивідуальне заняття 10. Комунікативна компетенція носія мови [1, с. 67-70; 2, с. 124-136, 272-281; 5, с. 568].</p> <p>СРС: Молодіжне мовлення Українців. [1, с. 48-52; 5, с. 568].</p>	2
11	<p>Розділ II. Соціокультурна варіативність вербальних, невербальних і паравербальних засобів у різних типах і видах дискурсів.</p> <p>Тема 2.1. Соціокультурні особливості різних типів і видів дискурсів.</p> <p>Практичне заняття 6. Соціокультурні особливості взаємодії вербальних, невербальних і паравербальних засобів у висловленнях з різним рівнем емоційно-прагматичного потенціалу в офіційних комунікативних ситуаціях [5, с. 268-271].</p>	2

	<p>СРС: Аналіз прикладів взаємодії вербальних, невербальних і паравербальних засобів у висловленнях представників високого соціокультурного рівня у різних комунікативних ситуаціях.</p>	
11	<p>Тема 2.1. Соціокультурні особливості різних типів і видів дискурсів. Індивідуальне заняття 11. Соціокультурні особливості взаємодії вербальних, невербальних і паравербальних засобів у висловленнях з різним рівнем емоційно-прагматичного потенціалу та у різних комунікативних ситуаціях [5, с. 268-271]. СРС: Аналіз прикладів взаємодії вербальних, невербальних і паравербальних засобів у висловленнях представників середнього соціокультурного рівня в неофіційних комунікативних ситуаціях.</p>	
12	<p>Тема 2.1. Соціокультурні особливості різних типів і видів дискурсів. Індивідуальне заняття 12. Аналіз соціокультурних особливостей взаємодії вербальних, невербальних і паравербальних засобів у висловленнях з різним рівнем емоційно-прагматичного потенціалу та у різних комунікативних ситуаціях [5, с. 268-271]. СРС: Аналіз прикладів взаємодії вербальних, невербальних і паравербальних засобів у висловленнях представників низького соціокультурного рівня у різних комунікативних ситуаціях.</p>	2
13	<p>Тема 2.1. Соціокультурні особливості різних типів і видів дискурсів. Індивідуальне заняття 13. Аналіз соціокультурних особливостей взаємодії вербальних, невербальних і паравербальних засобів у висловленнях з різним рівнем емоційно-прагматичного потенціалу та у різних комунікативних ситуаціях [5, с. 268-271]. СРС: Аналіз прикладів взаємодії вербальних, невербальних і паравербальних засобів у мовленні представника низького соціокультурного рівня, який звертається до мовця вищого соціокультурного рівня.</p>	
13	<p>Тема 2.2. Розгляд сучасних тенденцій і процесів в англійській мові у площині соціокультурних чинників, які спричиняють її варіативність. Індивідуальне заняття 14. Сучасні тенденції і процеси в англійській мові у площині соціокультурних чинників, які спричиняють її варіативність [1, с. 105-119, 185-204]. СРС: Розгляд прикладів варіативності сучасної англійської мови під впливом низки соціокультурних чинників.</p>	2
14	<p>Тема 2.2. Розгляд сучасних тенденцій і процесів в англійській мові у площині соціокультурних чинників, які спричиняють її варіативність. Індивідуальне заняття 15. Аналіз прикладів, які демонструють сучасні тенденції і процеси в англійській мові у площині соціокультурних чинників, які спричиняють її варіативність [1, с. 105-119, 185-204]. СРС: Аналіз прикладів сучасних тенденцій і процесів в англійській мові у площині соціокультурних чинників за темою дисертаційного дослідження здобувачів.</p>	2
15	<p>Тема 2.3. Вплив національної й соціальної ідентичності учасників комунікації, характеру їхніх стосунків, статі, сфери зайнятості, національно-культурної специфіки комунікативної ситуації тощо на смисл повідомлення. Індивідуальне заняття 16. Вплив соціальної ідентичності учасників комунікації, характеру їхніх стосунків і статі на смисл повідомлення [5, с. 42-80, 119-164]. СРС: Вплив національної ідентичності учасників комунікації на оформлення їхнього мовлення [5, с. 42-80, 119-164].</p>	

15	<p>Тема 2.3. Вплив національної й соціальної ідентичності учасників комунікації, характеру їхніх стосунків, статі, сфери зайнятості, національно-культурної специфіки комунікативної ситуації тощо на смисл повідомлення.</p> <p>Індивідуальне заняття 17. Вплив сфери зайнятості учасників комунікації, національно-культурної специфіки комунікативної ситуації тощо на смисл повідомлення [5, с. 42-80, 119-164].</p> <p>СРС: Вплив освіти мовця на оформлення його мовлення [5, с. 42-80, 119-164].</p>	2
16	<p>Тема 2.3. Вплив національної й соціальної ідентичності учасників комунікації, характеру їхніх стосунків, статі, сфери зайнятості, національно-культурної специфіки комунікативної ситуації тощо на смисл повідомлення.</p> <p>Індивідуальне заняття 18. Аналіз комунікативних ситуацій, які ілюструють варіативність мовного й позамовного вираження смислу залежно від національної й соціальної ідентичності учасників комунікації, сфери зайнятості, національно-культурної специфіки комунікативної ситуації тощо на смисл повідомлення. [5, с. 42-80, 119-164].</p> <p>СРС: Аналіз прикладів варіативності мовлення учасників комунікації залежно від характеру їхніх стосунків і статі.</p>	2
17	<p>Тема 2.3. Вплив національної й соціальної ідентичності учасників комунікації, характеру їхніх стосунків, статі, сфери зайнятості, національно-культурної специфіки комунікативної ситуації тощо на смисл повідомлення.</p> <p>Індивідуальне заняття 19. Перспективи лінгвістичних досліджень соціокультурної варіативності мови й мовлення в Україні [1, 247-267; 4, с. 3-19].</p> <p>СРС: Роль соціокультурних факторів у перекладацькій діяльності.</p>	
17	<p>Тема 2.3. Вплив національної й соціальної ідентичності учасників комунікації, характеру їхніх стосунків, статі, сфери зайнятості, національно-культурної специфіки комунікативної ситуації тощо на смисл повідомлення.</p> <p>Індивідуальне заняття 14. Перспективи лінгвістичних досліджень соціокультурної варіативності мови й мовлення в Європі та США [1, 247-267; 5, с. 185-204].</p> <p>СРС: Роль соціокультурних факторів у перекладацькій діяльності.</p>	2
18	Практичне заняття 7. Залікова контрольна робота	2
Всього:		36

6. Самостійна робота студента

Вивчення дисципліни включає такі види самостійної роботи:

- підготовка до практичних занять;
- підготовка до індивідуальних занять;
- підготовка до заліку.

Рекомендований час на підготовку до практичного – 1 год. СРС; індивідуального – 1,6 год. СРС; заліку – 6 год. СРС.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активна робота на них і виконання домашніх завдань необхідні для, розвитку практичних навичок і компетентностей та досягнення програмних результатів навчання загалом. Перед практичним заняттям здобувач вищої освіти ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем. Усі необхідні навчальні

матеріали викладач розміщує на гуглдіску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають студенти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують через повідомлення у групі в Telegram/Viber/ WhatsApp або Електронному кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі ZOOM.

Виконані домашні навчальні завдання здобувачі вищої освіти завантажують у свої папки на гуглдіску або здають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. *Термін виконання* домашнього навчального завдання – *1 тиждень з моменту отримання*. Завдання, подані на перевірку після закінчення зазначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент не здав завдання протягом терміну, визначеного цим силабусом, з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він може представити виконані завдання за графіком, узгодженим з викладачем, але не пізніше передостаннього практичного заняття. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю в модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: https://document.kpi.ua/2020_7-137. Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабінеті в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою, їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Підставою для нарахування заохочувальних балів може бути участь у перекладацьких проектах КПІ ім. Ігоря Сікорського. Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Процедурі деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють

виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати навчання з дисципліни оцінюються за PCO першого типу, тобто підсумкова оцінка здобувача формується на основі виконання всіх завдань, передбачених контрольними заходами. Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на індивідуальних та практичних заняттях, а також за написання модульної контрольної роботи. *Рейтинг* студентів з освітнього компоненту складається з балів, отриманих за:

- 1) роботу на 6 практичних заняттях (передбачається опитування на 6 практичних заняттях, оскільки на 7 – залік) – 10 балів;
- 3) роботу на 20 індивідуальних заняттях – 40 балів;
- 4) модульну контрольну роботу – 50 балів.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
2.	Робота на практичних заняттях	10%	1.65	6	10
3.	Робота на індивідуальних заняттях	40%	2	20	40
4.	Виконання МКР	50%	50	1	50
	Всього				100

Максимальна загальна кількість балів, які може отримати студент по закінченні вивчення кредитного модуля «Соціокультурний аспект лінгвістичних досліджень» становить 100 балів.

Розрахунки орієнтовних значень вагових балів з кожного контрольного заходу

Визначаємо значення t_k – навчальний час, запланований у робочій програмі для кожного контрольного заходу.

1) **Відповіді на практичних заняттях.** 1 практичне заняття = 3 год. (2 год. пр. +1 год. СРС).
 $t_{пр} = 3$

2) **Відповіді на індивідуальних заняттях.** 1 індивідуальне заняття = 3,6 год. (2 год. пр. + 1,6 годин СРС = 3,6 год.)
 $t_{інд} = 3,6$

3) **Написання МКР.**

МКР забезпечує перевірку всього навчального матеріалу. Тому враховуємо увесь час на засвоєння кредитного модуля за винятком 30 годин на екзамен. 120 – 30 = 90 годин
 $t_{мкр} = 90$ год.

Визначаємо орієнтовні значення вагових балів із розрахунку 100-бальної шкали PCO за формулою:

$$t_k = 3 \times 6 + 3,6 \times 20 + 90 = 180$$

Визначаємо орієнтовні значення відповідних вагових балів:

гпр = $18 \times 100 / 180 = 10$; отже 1 гсем = **1,65**

гінд = $72 \times 100 / 180 = 40$; отже 1 гінд = **2**

гдкр = $90 \times 100 / 180 = 50$; отже 1 мкр = **50**

Перевіряємо загальну суму:

$1,65 \times 6 + 2 \times 20 + 20 = 10 + 40 + 50 = 100$

Робимо корекцію та перевіряємо суму вагових балів:

$10 + 40 + 50 = 100$

Визначаємо шкалу балів за відповідні рівні оцінювання з кожного виду контролю.

З урахуванням межових значень 0,9 – 0,75 – 0,6 – 0 маємо такий розподіл:

1) відповіді на практичних заняттях:

«відмінно» = 1,5 – 1,65 балів;

«добре» = 1,1 – 1,4 бали;

«задовільно» = 0,9 – 1 бал;

«незадовільно» = 0 балів.

2) відповіді на індивідуальних заняттях:

«відмінно» = 1,8 – 2 бали;

«добре» = 1,5 – 1,7 бали;

«задовільно» = 1,2 – 1,4 бали;

«незадовільно» = 0 балів.

3) написання модульної контрольної роботи:

«відмінно» = 45 – 50 балів;

«добре» = 37,5 – 44 балів;

«задовільно» = 30 – 37,4 балів;

«незадовільно» = 0 балів.

Основні критерії оцінювання роботи здобувачів

1. Відповіді на практичних заняттях

Мета практичних занять полягає у застосуванні на практиці отриманих здобувачем знань. Оцінювання знань, умінь та навичок слухачів на практичних заняттях складається з перевірки їхньої лінгвістичної компетенції у межах питань, що виносяться на обговорення, а також рівня умінь застосовувати знання під час аналізу соціокультурних явищ. Кожна відповідь передбачає розкриття одного теоретичного питання. **Ваговий бал – 1,65**, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $6 \times 1,65 = 10$ балів.

Критерії оцінювання:

“відмінно” (1,5 – 1,65 балів) – повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання, вичерпна характеристика явища, вільне володіння матеріалом, активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття; відповідь на поставлені викладачем додаткові запитання (не менше 90% потрібної інформації); активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття;

“добре” (1,1 – 1,4 бали) – неповна відповідь на теоретичні питання, коректне, але непослідовне висвітлення соціокультурного явища, відсутність коментаря щодо його

особливостей; активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття (не менше 75% потрібної інформації); активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття;

“задовільно” (= 0,9 – 1 бал) – часткове висвітлення одного з теоретичних питань, без наведення прикладів і ілюстрування соціокультурних явищ, пасивна участь в обговоренні дискусійних питань (менше 60% потрібної інформації);

“незадовільно” (0 балів) – не висвітлене питання або відсутність відповіді

2. Відповіді на індивідуальних заняттях

Ваговий бал – 2, максимальна кількість балів за індивідуальні заняття становить $2 \times 20 = 40$ балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (1,8 – 2 бали) – безпомилкове виконання всіх завдань з аналізу соціокультурних явищ із подальшою їхньою реалізацією під час наукового дослідження відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «добре» (1,5 – 1,7 бали) – виконання щонайменше 75% від обсягу завдань з аналізу соціокультурних явищ із подальшою їхньою реалізацією під час наукового дослідження відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «задовільно» (1,2 – 1,4 бали) – виконання щонайменше 60% від обсягу завдань з аналізу соціокультурних явищ із подальшою їхньою реалізацією під час наукового дослідження відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «незадовільно» (0 балів) – виконання недостатнього обсягу завдань або невиконання завдань з аналізу соціокультурних явищ без їхньої реалізації під час наукового дослідження відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.

3. Модульна контрольна робота

Ваговий бал – 50, максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить $50 \times 1 = 50$ балів;

Критерії оцінювання:

“відмінно” (45 – 50 балів) – коректне виконання всіх завдань, що демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й повну сформованість фахових компетентностей за відповідним освітнім компонентом, зазначених у п. 1 цього силабусу, повна і ґрунтовна відповідь на питання, вичерпна характеристика явища (не менше 90% потрібної інформації);

“добре” (37,5 – 44 балів) – неповна відповідь на питання, коректне, але непослідовне висвітлення соціокультурного явища, відсутність коментаря щодо його особливостей (не менше 75% потрібної інформації);

“задовільно” (30– 37,4 балів) – часткове висвітлення питання, без пояснення соціокультурних явищ (не менше 60% потрібної інформації);

“незадовільно” – незадовільне виконання завдань, що свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмінь (менше 60% потрібної інформації) або невиконання завдання.

Результати поточного контролю оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (електронною поштою або через Telegram/Viber/ WhatsApp) і обов'язково проставляються викладачем в Електронному кампусі в модулі «Поточний контроль».

Календарний контроль. Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Атестація здобувачів проводиться на 8 та 14 тижнях з зазначенням поточного рейтингу. Умовою задовільної атестації є значення поточного рейтингу здобувача не менше 50% від максимально можливого за 7 та 13 тижднів.

Максимальна кількість балів на першій атестації є сума балів за: роботу на 4 практичних заняттях ($4 \times 1,55 = 6$ балів) та на 7 індивідуальних заняттях ($7 \times 2 = 14$) – максимально 20 балів. Таким чином, з першої атестації здобувач отримує “задовільно”, якщо його поточний рейтинг буде не менше 10 балів. Максимальна кількість балів на другій атестації складатиме суму балів за роботу на роботу на 2 практичних заняттях (3 бали) та 7 індивідуальних заняттях ($7 \times 2 = 14$) – максимально 17 балів. Таким чином, студент отримує "задовільно", якщо його поточний рейтинг буде не менше 13,5 балів.

Критерій		I календарний контроль	II календарний контроль
Термін календарного контролю		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 10 балів	$\geq 13,5$ балів

Семестровий контроль у формі заліку проводиться на останньому занятті з освітнього компонента.

Умови допуску до семестрового контролю. Рейтинг з кредитного модуля складає **100** балів. Умовою зарахування кредитного модуля є отримання студентом не менше 60% рейтингу з кредитного модуля, а також **позитивна** оцінка з **МКР**.

Рейтинг може бути підвищено шляхом виконання *залікової контрольної роботи*. Вона є обов'язковою для тих, хто отримав від 40% до 60% рейтингу з кредитного модуля. До нього також допускаються здобувачі, які отримали не менше 60% рейтингу з кредитного модуля та бажають підвищити свій рейтинг. При цьому застосовується жорстка система. Усі його бали, отримані протягом семестру, анулюються.

Здобувач виконує залікову контрольну роботу, якщо а) він виконав умови допуску до заліку, але його підсумковий рейтинг за семестр нижчий за 50 балів; б) він хоче підвищити поточну оцінку з освітнього компонента.

Якщо здобувач виконує **залікову контрольну роботу**, його попередній рейтинг скасовується і він отримує остаточну оцінку за її результатами. Залікова контрольна робота оцінюється у **80 балів** і містить завдання за темами освітнього компонента, прописаними у п. 5 цього силабусу.

Залікова контрольна робота проводиться у письмовій формі, складається з одного теоретичного питання та чотирьох практичних завдань, за правильну відповідь за кожне з яких нараховується 16 балів. На заліку висувуються такі вимоги:

- знання теоретичного матеріалу в обсязі передбаченому цією програмою;
- володіння уміннями аналізувати та інтерпретувати комунікативні явища англійської мови.

Критерії оцінювання:

- максимальний бал за правильну відповідь на питання – 16 балів.

«відмінно» – 14-16 балів – повна і точна відповідь на теоретичне питання та повне і точне виконання практичних завдань (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 12-13 балів –	неповна відповідь на теоретичне питання та неповне виконання практичних завдань (не менше 75% потрібної інформації);
«задовільно» – 9-11 балів –	не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання та не зовсім правильне виконання практичних завдань (не менше 60% потрібної інформації);
«незадовільно» – 0-8 балів	неправильна відповідь на теоретичне питання та неправильне виконання практичних завдань (менше 60% потрібної інформації) або відсутність відповіді.

Загальна сума балів за залікову контрольну роботу:

«відмінно» – 90-100 балів:	повна і точна відповідь на теоретичне питання та повне і точне виконання практичного завдання. Допускається 1-2 незначні помилки;
«добре» – 75-89 балів:	неповна відповідь на теоретичне питання та неповне виконання практичного завдання;
«задовільно» – 60-74 балів:	не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання та не зовсім правильне виконання практичного завдання;
«незадовільно» – 0 балів:	неправильна відповідь на теоретичне питання та неправильне виконання практичного завдання.

Бали залікової контрольної роботи переводяться до залікової оцінки згідно з таблицею.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40 або відсутність ДКР	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На залік винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Укладено професором кафедри ТППАМ д. філол. н. Тараненко Л.І.

Ухвалено кафедрою ТППАМ (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

Погоджено Методичною комісією ФЛ (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)